5. Becoming Accredited. Handbook for Applicants & Candidates for Accreditation. – Philadephia: Middle States Commission on Higher Education, 2008. – 35 p.
6. Characteristics of Excellence in Higher Education. Requirements for Affiliation and Standards for Accreditation. – Philadelphia, PA: Middle States Commission on Higher Education, 2006. – 76 p.
7. Criteria for Accrediting Applied Science Programs. – Baltimore, MD: ABET Applied Science Accreditation Commission. – 12 p.
8. Document%2C5fa00220-896c-e111-b379-0025b3af184e%3B&accountId=5968.
9. Eaton, Judith S. An Overview of U.S. Accreditation. – Washington, D. C.: Council for Higher Education Accreditation, 2012. – 10 p.
10. Education in the United States: A Brief Overview. – Washington, D. C.: U. S. Department of Education, 2005. – 42 p.
11. Fiscal Year 2013 Budget Summary and Background Information. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www2.ed.gov/about/overview/budget/budget13/summary/
12. 13summary.pdf. – Загол. з екрана. – Мова англ.
13. Handbook of Accreditation. – Alameda, CA: Accrediting Commission for Senor Colleges and Universities. WASC, 2008. – 60 p.
14. Organization of U.S. Education: Tertiary Institutions. – International Affairs Office, U. S. Department of Education, 2008. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ed.gov/international/usnei/edlite-index.html. – Загол. з екрана. – Мова англ.
15. Recognition of Accrediting Organizations: Policy and Procedures. – Washington, D. C.: Council for Higher Education Accreditation, 2010. – 24 p.
16. Standards for Accreditation. New England Association of Schools and Colleges. – Bedford, MA: Commission on Institutions of Higher Education, 2011. – 27 p.
17. Standards for Accreditation. Northwest Commission on Colleges and Universities. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http: // www.nwccu.org / Pubs % 20 Forms % 20 and % 20 Updates / Publications/Standards%20for%20Accreditation.pdf. – Загол. з екрана. – Мова англ.
18. The Federal Role in Education. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – http://www2.ed.gov/about/overview/fed/role.html?src=ln – Загол. з екрана. – Мова англ.
19. The New Criteria for Accreditation. Higher Learning Commission. A Commission of the North Central Association – Chicago, 2012. – 12 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: –
20. http://www.ncahlc.org/Information-for-Institutions/criteria-and-core-components.html. – Загол. з екрана. – Мова англ.
21. The Principles of Accreditation: Foundations for Quality Enhancement. – Decatur, Georgia: The Southern Association of Colleges and Schools Commission on Colleges, 2012. – 44 p.

УДК 06.053.56.001=111

Ю. Б. ГОЛОВАЦЬКА

ЗАРОДЖЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У КАНАДІ

Висвітлено становлення та етапи розвитку системи професійної підготовки перекладачів в Канаді. Розглянуто основні рівні та напрямки вказаної підготовки у вищій школі країни. Проаналізовано жанрову спеціалізацію діяльності перекладачів та врахування галузевої специфіки в їх фаховій підготовці. Охарактеризовано головні професійні об'єднання перекладачів Канади та визначено їх роль у перекладацькій діяльності і вдосконаленні системи підготовки. Виявлено основні чинники високого розвитку та ефективності функціонування системи професійної підготовки перекладачів в університетах Канади.

Ключові слова: *підготовка перекладачів Канади, жанрова спеціалізація, напрями підготовки перекладачів, професійні об'єднання перекладачів Канади.*

Ю. Б. ГОЛОВАЦКАЯ

ЗАРОЖДЕНИЕ И СТАНОВЛЕНИЕ СИСТЕМЫ ПОДГОТОВКИ ПЕРЕВОДЧИКОВ В КАНАДЕ

Освещены становление и этапы развития системы профессиональной подготовки переводчиков в Канаде. Рассмотрены основные уровни и направления указанной подготовки в высшей школе страны. Проанализирована жанровая специализацию деятельности переводчиков и учет отраслевой специфики в их профессиональной подготовке. Охарактеризованы главные профессиональные объединения переводчиков Канады и определена их роль в переводческой деятельности и совершенствовании системы подготовки. Выявлены основные факторы высокого развития и эффективности функционирования системы профессиональной подготовки переводчиков в университетах Канады.

Ключевые слова: *подготовка переводчиков в Канаде, жанровая специализация, направления подготовки переводчиков, профессиональные объединения переводчиков Канады.*

YU. B. HOLOVATSKA

FORMATION AND ESTABLISHMENT OF TRANSLATORS' TRAINING SYSTEM IN CANADA

The article is devoted to the stages of development and establishment of translators' training system in Canada. The main levels of translators' training in Canadian high school are examined. Genre specialization of translators' profession and its consideration in professional training are analyzed. The main Canadian translators' associations and their role in translators' activity are characterized and the main factors of high development of the translators' training system are defined.

Keywords*: translators' training in Canada, genre specialization, levels of translators' training, Canadian professional associations of translators.*

Освіта, в тому числі вища, є рушійною силою прогресу людства. Саме тому вона потребує постійного розвитку і вдосконалення. У підготовці майбутніх фахівців у вітчизняній системі освіти є вагомі прогалини. Особливої уваги, зокрема, потребує професійна підготовка перекладачів, які все більше і більше затребувані в час глобалізації та інтеграційних процесів.

Аналіз стану професійної підготовки перекладачів у вітчизняних ВНЗ свідчить про наявність певних недоліків, що вимагає звернення до світового досвіду. Особливу увагу в контексті нашої проблеми має вивчення досвіду Канади як країни, котра займає провідні позиції у сфері перекладу та підготовки перекладачів.

Дослідженню досвіду організації професійної підготовки фахівців у системі вищої освіти Канади присвячені праці М. Артиш, Д. Блейдз, Ж. Деліля, Н. Видишко, Г. Воронки, Л. Карпинської, Н. Мукан, І. Руснака, Л. Сергеєвої та інших науковців.

Вивчення зарубіжного досвіду підготовки висококваліфікованих перекладачів говорить про суттєві позитивні тенденції, імплементація яких у вітчизняну систему освіти дасть можливість покращити якість професійної підготовки фахівців у сфері перекладу.

Це зумовило **мету статті** – висвітлення етапів розвитку та сучасний стан системи професійної підготовки перекладачів у Канаді.

Аналіз праць, присвячених історії перекладу та підготовці перекладачів у Канаді, показує, що дослідники поділяють її на три періоди: перший розпочинається із колонізації Північної Америки французами, другий – це розвиток перекладацької діяльності у час британського правління, третій – це перекладацька діяльність з часу об'єднання країни і до сучасності. На нашу думку, третій період можна розділити і, таким чином, виокремити четвертий період, який розпочався у 1969 р., коли був прийнятий Акт про офіційні мови, і триває до сьогодні.

Перший період розпочався у 1534 р. і тривав до 1760 р. В цей час у Франції Е. Доле опублікував перший трактат про переклад. Тоді ж мандрівник і мореплавець Ж. Картьє відправляється до східних берегів Північної Америки з метою колонізації нових територій. Він захопив у полон двох юнаків з індіанського племені стадаконе (територія сьогоднішньої провінції Квебек). Ж. Картьє навчив їх основ французької мови для того, щоб використовувати в майбутніх подорожах як перекладачів при спілкуванні з індіанцями. Згодом, повернувшись у

рідні місця, ці юнаки стали першими перекладачами в Канаді. Їм належать також перші лексикографічні праці. Таким чином, усний переклад був першою професійною діяльністю у цій країні після її відкриття європейцями.

У XVII ст. французький дослідник С. Шамплен створив перший інститут місцевих усних перекладачів. У 1610 р. він відправив до індіанців, які проживали на території сучасної Канади, найманця Е. Брюле із завданням вивчити їх мову і виконувати функції перекладача. Так Е. Брюле стає першим офіційним перекладачем в цій країні. Іншими перекладачами цього періоду, які мали значний вплив на розвиток перекладацької діяльності, були П. Буше, Ч. Ле Моне, Г. Кутюр та Н. Перрот [4, с. 356–357].

У цей період виникають групи судових перекладачів, військових, комерційних та інших. Варто зазначити, що тоді завдання перекладачів полягало не лише у мовному посередництві. Вони виконували обов'язки дипломатів, послів, гідів, радників. Вважалося, що перекладач правильно перекладає лише тоді, коли розуміє спосіб мислення племені, вивчає культуру, релігію, економічну та соціальну ситуацію спільноти. Можна сказати, що такі вимоги до професії перекладача заклали основу для їх подальшої професійної підготовки.

Другий етап історії перекладу у Канаді розпочався у 1760 р. і тривав до 1867 р. Після захоплення Монреаля та згідно із Паризьким договором контроль над колоніями отримала Велика Британія. Кількість британського населення стрімко зросла, а отже, поширилась англійська мова. У цей період зародився канадський білінгвізм.

У 1840 р. відбулося об'єднання Канади. У статті 41 Акта про Об'єднання зазначалось, що англійська мова стала єдиною офіційною мовою об'єднаної держави. Згодом уряд прийняв закон про переклад, що передбачав переклад французькою мовою всіх законодавчих документів.

У цей період розвитку перекладацької діяльності перекладачі були офіційними посередниками між англійською та французькою мовами, які поєднували два народи на одній території.

Третій період в історії перекладу та підготовки перекладачів у Канаді розпочався у 1934 р. із створення Федерального бюро перекладів, покликаного обслуговувати всю федеральну адміністрацію. Цей державний орган відіграв важливу роль у розвитку перекладу країни. В перші роки діяльності у ньому працювали 900 письмових та 100 усних перекладачів, 100 термінологів та 550 осіб допоміжного персоналу. Бюро обслуговувало 150 установ, а його річний бюджет становив понад 85 млн. доларів. На сьогоднішній день Федеральне бюро перекладів залишається одним із провідних у всіх аспектах перекладацької діяльності [4, с 359]. В цей період також відкривається перше перекладацьке відділення в університеті.

Значним поштовхом у розвитку перекладацької індустрії та підготовки перекладачів було прийняття Акта про офіційні мови у 1969 р., що можна вважати початком четвертого періоду, який триває донині, та Хартії про статус французької мови у 1977 р. Акт про офіційні мови створив рівні права для використання двох офіційних мов – англійської і французької. На практиці це означало, що парламентські дебати, де кожен має законне право говорити будь-якою з двох мов, повинен забезпечуватися перекладом, всі законодавчі акти, звіти парламентських слухань мають розроблятися і публікуватися двома мовами. Прийняття Хартії про статус французької мови виокремило її як офіційну мову у провінції Квебек. Це передбачало використання французької мови у всіх сферах і, таким чином, зросла потреба у кваліфікованих перекладачах [9].

Власне підготовка перекладачів у Канаді розпочалась у 1934 р. (третій період) із професійної підготовки перекладачів в Університеті Оттави, пізніше, у 1943 р., – в Університеті Макгілла та у 1951 р., – в Університеті Монреаля, де в 1968 р. на лінгвістичному факультеті відкрили першу програму навчання майбутніх перекладачів, яка давала змогу отримати диплом бакалавра. Це була денна форма, навчання на якій тривало три роки. Основу методології навчання перекладу заклала праця Ж. Дарбельне та Ж.-П. Віне «Порівняльна стилістика французької та англійської мов».

У 1970-х роках підготовка перекладачів розвивається в усій країні. Найбільшого розмаху навчання перекладачів набуло в провінціях Квебек та Онтаріо. Зараз тут зосереджено 75% університетів країни, в яких здійснюється професійна підготовка перекладачів. Майже у всіх

університетах цих провінцій відкриваються програми з навчання перекладу, розробляються нові навчальні матеріали, пишуться підручники і захищаються дисертації з теорії перекладу. З 1968 по 1984 рр. щороку відкривалася нова програма навчання; кожні два роки – нова програма підготовки бакалаврів та кожні чотири роки – магістрів. Стрімкий розвиток підготовки фахівців у сфері перекладу призвів до появи великої кількості праць про зміст, форми та методи організації навчання майбутніх перекладачів. Почали організовуватись конференції, присвячені цій темі, зокрема, 5 листопада 1955 р. канадські перекладачі провели першу таку конференцію у Монреалі. З цього часу щорічно організовують до п'яти подібних конференцій [4, с. 361].

Нині підготовка перекладачів здійснюється в 11 канадських університетах: в Університеті Монреаля, Університеті Оттави, Університеті Конкордія, Університеті Макґілла, Університеті Лаваль, Університеті Йорка, Лаврентійському Університет, Університеті Квебеку, Університеті Моктон та ін. Вони є основними освітніми установами, де ведеться підготовка за цією спеціальністю, розгортаються багаторівневі навчальні програми.

Канадські університети вважаються провідними у професійній підготовці усних та письмових перекладачів, а також термінологів. Навчання перекладу включає шість рівнів підготовки і відповідно дипломів, які об'єднані у три цикли: перший цикл навчання дає змогу отримати свідоцтво (certificate), диплом бакалавра першого ступеня (B. A. with minor), а також диплом бакалавра другого ступеня (B. A. with major) або бакалавра-фахівця (B. A. Honours); другий цикл передбачає отримання диплома про вищу освіту (graduate diploma), диплома магістра (Master's degree); третій цикл – отримання докторського ступеня (Ph. D. degree) [6].

Дипломовані перекладачі нині все більш затребувані на ринку праці. Провідними галузями, де постійно зростає потреба у кваліфікованих перекладачах, є промисловість, економіка, фінанси, політика. Споживачами перекладацьких послуг є переважно великі компанії, діяльність яких спрямована не лише на внутрішній, а й на зовнішній економічний простір. Відповідно до офіційних статистичних даних, 60% перекладачів та термінологів працюють у приватній сфері, 10% – в державному секторі та 30% – як незалежні фахівці [9]. За даними галузевого комітету індустрії перекладачів Канади, більше 60% великих фірм та корпорацій мають власні перекладацькі департаменти, де налічується від 900 до 1000 працівників, а щорічні витрати на перекладацькі послуги становлять майже 16 млн. доларів. Згідно з офіційними статистичними даними Канади, кількість перекладачів щорічно зростає. В цьому контексті, варто відзначити, що зайнятість дипломованих перекладачів становить майже 100% [8]. Проте, як зазначається у доповіді галузевого комітету індустрії перекладачів Канади, перекладачі з університетськими дипломами ще не можуть повністю забезпечити потребу в цьому виді діяльності. При щорічному випуску 300 – 320 перекладачів з дипломами бакалавра-спеціаліста та магістра відповідно потреба у фахівцях цієї кваліфікації складає щорічно 360 – 400 осіб. Звичайні бакалаври, які не мають спеціальної підготовки, вже не можуть конкурувати з професіоналами. Згідно з офіційними даними, понад 88% перекладачів, які працюють у цій сфері, мають ступінь бакалавра-фахівця та магістра [9]. За період 1999 – 2009 рр. кількість випускників з дипломами бакалавра-фахівця та магістра зросла на 50%. Лише наявність одного із цих ступенів дає можливість отримати звання сертифікованого перекладача, яке присвоюється професійними асоціаціями перекладачів провінцій.

За останні три роки кількість студентів, які зареєструвались на програми навчання перекладу, зросла майже на 2000 осіб. Найбільш поширеною є програма, яка передбачає отримання диплома бакалавра. У період 2010 – 2011 рр. 307 випускників отримали цей ступінь, що становить майже 60% загальної кількості випускників з дипломами перекладачів.

Важливою особливістю перекладачів та їх професійної підготовки у Канаді є жанрова спеціалізація. Нині тут виділяють чотири перекладацькі спеціальності: письмовий перекладач, перекладач конференцій, судовий перекладач, термінолог. Як відомо, письмовий перекладач – це фахівець в галузі письмової комунікації, який перетворює текст однією мовою на текст іншою. Усний перекладач – це фахівець у галузі усної комунікації, який здійснює синхронний або послідовний переклад на конференціях, зустрічах тощо. Судовий перекладач – це спеціаліст у галузі усною комунікації, який здійснює переклад на судових засіданнях. Термінолог – це фахівець у сфері комунікації, який розробляє термінологію для певної галузі діяльності, складає переліки термінів досліджуваної галузі, дає їм визначення, знаходить

еквіваленти в іншій мові, визначає норми вживання термінів у професійній діяльності. Поряд з двома категоріями усних перекладачів у Канаді виділяють ще одну – перекладач спільнот. Це професійні перекладачі, які забезпечують усну комунікацію в умовах, коли в контакті з'являється одна з офіційних мов Канади та іноземні мови або мови національних меншин населення країни. Ця категорія перекладачів виникла внаслідок імміграційної політики Канади та в останні роки їх кількість постійно зростає. У рамках цих головних спеціалізацій виділяються вужчі тематичні галузі, зокрема, якщо це письмовий преклад, то тут виокремлюють художній, медичний, економічний та ін. [9]. Важливу увагу в підготовці майбутніх перекладачів приділяють усному перекладу. Фахова підготовка усних перекладачів здійснюється лише на рівні магістерських програм.

У Канаді галузева спеціалізації перекладачів починається в рамках першого циклу навчання, тобто підготовки бакалаврів, і потім закріплюється протягом усієї професійної діяльності.

На нашу думку, жанрова спеціалізація в процесі професійної підготовки майбутніх перкладачів у вищій школі Канади є важливим і позитивним аспектом, якого ми не знаходимо у вітчизняній системі підготовки. Переклад – це складний вид розумової діяльності і, незважаючи на загальні вимоги до професії перекладача, існують ряд умінь, які є особливими як для письмового, так і для усного перекладачів. Високого результату у формуванні вмінь перекладача можна досягнути, вважаємо, розділяючи ці дві галузі спеціалізації у процесі фахової підготовки, оскільки це дає можливість досягнути більшої ефективності навчання і, як наслідок, високого професійного рівня у практичній діяльності.

Велику роль у професійній діяльності перекладачів в країні та вдосконаленні їх підготовки відіграють професійні об'єднання перекладачів. Канада вважається країною, де найкраще налагоджена організація діяльності професійних перекладачів. Найважливішим завданням професійних об'єднань та асоціацій є присвоєння перекладачам і термінологам статусу сертифікованих. Вони включають в себе комітети з підготовки та професійного розвитку, які проводять оцінку діючих навчальних програм майбутніх перекладачів та дають рекомендації університетам щодо їх вдосконалення. Також вони організовують спеціальні семінари для викладачів на різноманітні теми, де останні отримують інформацію про нові вимоги та методи навчання перекладу. Тісна співпраця професійних об'єднань з університетами полягає у забезпеченні проходження практики студентам. Деякі організації проводять різні опитування та дослідження, які дають можливість проаналізувати сучасний стан перекладацької діяльності та визначити подальші переспективи її розвитку.

Не менш важливим аспектом діяльності професійних об'єднань є проведення курсів професійного розвитку та вдосконалення. За офіційними підрахунками, від 600 до 800 професійних перекладачів щороку проходять такі курси.

Вважаємо за доцільне проаналізувати становлення і розвиток головних професійних об'єднань перекладачів Канади та їх роль у підготовці майбутніх перекладачів. Починаючи з 1919 р., коли була створена перша перекладацька асоціація «Гурток перекладачів книг», чергове професійне об'єднання перекладачів виникало в середньому кожні два роки. Сьогодні в країні налічується щонайменше 25 професйних об'єднань перекладачів, які можна поділити на три групи. Це асоціації перекладачів провінцій і територій Канади, загальнодержавні асоціації та асоціації й об'єднання студентів – майбутніх перекладачів.

Найбільшими та найстаршими асоціаціями перекладачів країни є Асоціація письмових та усних перекладачів Онтаріо, що заснована у 1920 р. і налічує майже 1000 членів, та Асоціація письмових та усних перекладачів провінції Квебек, створена у 1940 р. і в яку входять 2000 членів. Остання від заснування була відома як Товариство письмових перекладачів Монреаля, з 1968 р. це було Товариство письмових перекладачів провінції Квебек, а в 1992 р. воно отримало сучасну назву. Ця асоціація відіграла значну роль у становленні перекладу як професії у Канаді. Від початку своєї діяльності її головна увага була зосереджена на вдосконаленні системи діяльності та підготовки майбутніх перекладачів. Основними завданнями асоціації було проведення курсів навчання перекладу, які згодом переросли в Інститут перекладу, співпраця з організаціями, які потребують кваліфікованих перекладачів, та забезпечення відповідних умов праці останніх. Заслугою асоціації було також заснування

журналу «Перекладач» – першого професійного періодичного видання, присвяченого питанням перекладу, всі матеріали в якому публікувались двома офіційними мовами країни [4, с. 360].

Канадські дослідники визначають дві причини створення великої кількості асоціацій перекладачів. Перша полягає в тому, що професійні об'єднання перебувають під юрисдикцією провінцій, кожна з яких має певні відмінності. У восьми з десяти провінцій та в одній із трьох територій країни створено свої асоціації перекладачів. Усі ці організації входять до Ради письмових та усних перекладачів Канади – національної федерації перекладачів, яка представляє країну в міжнародних органах – Міжнародній федерації перекладачів та Регіональному центрі Північної Америки. Головною функцією Ради письмових та усних перекладачів Канади є координація діяльності її членів та встановлення стандартів управління діяльністю перекладачів.

Другою причиною наявності багатьох професійних об'єднань перекладачів є жанрова спеціалізація перекладацької діяльності. Як зазначає Ж. Деліль, в середині 1970-х років у Канаді започатковується тенденція об'єднання перекладачів в асоціації за тематичними напрямками. Виникають Асоціація літературних перекладачів, Асоціація термінологів, Асоціація судових перекладачів, Асоціація усних перекладачів та ін. Сюди також варто віднести Асоціацію перекладознавства Канади, створену в 1987 р., яка була першим таким об'єднанням у світі. Головним завданням цієї асоціації є проведення різноманітних досліджень у перекладознавчій сфері. У 1973 р. створно Асоціацію перекладацьких шкіл Канади, мета якої полягає у врегулюванні системи професійної підготовки майбутніх перекладачів [3; 4; 11].

Не менш важливим аспектом перекладацької діяльності у Канаді, на нашу думку, є значна кількість праць та публікацій, присвячених проблемам перекладознавства та підготовці майбутніх перекладачів. Із 1940 р. в середньому кожні два роки з'являлись нові професійні періодичні видання.

Таким чином, можна зробити висновок, що багатолітня практика професійної підготовки перекладачів, велика кількість професійних асоціацій та об'єднань, широка база наукової професійної літератури свідчать про добре налагоджену систему перекладацької діяльності у Канаді – від підготовки фахівців до практичного застосування їх знань. З цього випливає, що фахова підготовка перекладачів у вищій школі Канади перебуває на високому рівні і потребує подальших досліджень.

Особливо перспективним буде вивчення процесу організації навчання перекладу в канадських університетах та застосування прогресивних ідей закордонного досвіду у вітчизняній системі підготовки перекладачів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Руснак І. С. Україна – Канада: інтеграційні процеси в галузі освіти // Вінницький держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. Наукові записки. Сер.: Педагогіка і психологія. – Вінниця, 2001. – Вип. 5. – С. 145–150.
2. Canadian association of schools of translation [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.uottawa.ca/associations/acet/. – Загол. з екрана. – Мова англ.
3. Canadian association of translation studies. History of the Canadian association of translation studies [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.act-cats.ca/English/Purposes.htm#History. – Загол. з екрана. – Мова англ.
4. Delisle J. Canadian tradition. History and tradition / Jean Delisle // Routledge encyclopedia of translation studies / M. Baker (ed.). – London and New York, 2001. – P. 356 – 365.
5. Hamilton G. Translation in Canada / G. Hamilton [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.atanet.org/chronicle/feature_article_october2010.php. – Загол. з екрана. – Мова англ.
6. Heinen D. Translation Studies in Canada / Translorial. Journal of the Northern California Translators Association / D. Heinen [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://translorial.com/2004/05/01/translation-studies-in-canada/ – Загол. з екрана. – Мова англ.
7. Rioux F. The Language Industry – A Source of Interesting Career Choices. [Електронний ресурс] / Режим доступу: www.erin.utoronto.ca/pdf. – Загол. з екрана. – Мова англ.
8. Translators, terminologist and interpreters. People serving people/ Government of Canada [Електронний ресурс] / Режим доступу:
9. http://www.servicecanada.gc.ca/eng/qc/job_futures/statistics/5125.shtml. – Загол. з екрана. – Мова англ.
10. Survey of the Canadian translation industry. Final report of the Canadian translation industry sectoral committee [Електронний ресурс] / Режим доступу:

11. http://www.uottawa.ca/associations/csict/princi-e.htm – Загол. з екрана. – Мова англ.
12. Woodsworth J. W. Teaching the history of translation / Judith Weisz Woodsworth // Teaching translation and interpreting 3: new horizons. – papers from the third language international conference, (Elsinore, Denmark 9-11 June, 1995) / eds. C. Dollerup, L. Appel. – Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 1996. – Vol. 16. – P. 9 – 14.
13. Woodsworth J. W. Translation in North America / Judith Weisz Woodsworth // The Oxford guide to literature in English translation. – Oxford: Oxford University Press, 2000. – P. 84 – 86.

УДК 378.126 (73)

М. М. КОКОР

СУЧАСНІ МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ В УНІВЕРСИТЕТАХ США

Розглянуто сучасні моделі підготовки майбутніх викладачів іноземних мов за професійним спрямуванням (ІМПС) на досвіді вищої школи США. Охарактеризовано та випрацьовано основні критерії класифікації моделей підготовки майбутніх викладачів ІМПС. Велика увага приділена вивченню досвіду навчально-практичного аспекту підготовки майбутнього фахівця. Виявлено основні напрями подальших досліджень та адаптації до умов вищої школи України.

Ключові слова: *модель підготовки викладача, іноземні мови за професійним спрямуванням, рефлексія, дистанційна форма навчання, інтегрована, тренінгова, раціональна модель підготовки викладачів іноземних мов, ступенева освіта.*

М. М. КОКОР

СОВРЕМЕННЫЕ МОДЕЛИ ПОДГОТОВКИ ПРЕПОДАВАТЕЙ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ НАПРАВЛЕННОСТИ В УНИВЕРСИТЕТАХ США

Рассмотрены современные модели подготовки будущих преподавателей иностранных языков профессиональной направленности (ИЯПН) на опыте высшей школы США. Даны характеристики и выработаны основные критерии классификации моделей подготовки будущих преподавателей ИЯПН. Большое внимание уделено изучению опыта учебно-практического аспекта подготовки специалиста.Выявлены основные направления дальнейших исследований и адаптации к условиям высшей школы Украины.

Ключевые слова*: модель подготовки преподавателя, иностранные языки профессионального направления, рефлексия, дистанционная форма обучения, интегрированная, тренинговая, рациональная модель подготовки преподавателей ИЯ, ступенчатое образование*

M. M. KOKOR

CURRENT MODELS OF LANGUAGES FOR SPECIFIC PURPOSES TEACHER PREPARATION PROGRAMS IN THE USA

The article deals with the current models of LSP teacher preparation in American higher education institutions withgreat attention beingpaid to practical aspects of teacher training. In the course of research the criteria for the classification in the LSP teacher training sphere have been elaborated based on the analysis of quality characteristics of different teacher training models in USA. Furthermore the key areas for further research and adaptation to higher education conditions in Ukraine have been identified in this paper.

Keywords*: model of teacher training, foreign languages for specific purposes, reflection, distance learning, integrated, training, rational model of foreign language teacher education, degree education*

Із входженням України всвітовий та європейський освітній простірдля багатьох випускників українських ВНЗ відкриваються нові перспективи працевлаштуваннячи наукової роботиза кордоном.Однак дуже часто на заваді цим можливостямперед майбутніми фахівцями